

Tømming med natriumfosfat bør unngås hos eldre

Natriumfosfatoppløsninger er ofte foretrukket ved koloskopi fordi det reduserer innholdet av residualvæske i tykktarmen og anses å medføre mindre besvær for pasienten. Men en retrospektiv kontrollert studie med 286 eldre pasienter viser at natriumfosfat kan føre til en nedgang i glomerulusfiltrasjonsraten (GFR) hos eldre med normale kreatininværdier (Arch Intern Med 2008; 168: 593–7).

Ved start hadde studiegruppen en filtrasjonsrate på 79 ml/min/1,73 m², som sank til 73 ml/min/1,73 m² seks måneder etter at de hadde fått natriumfosfat. Kontrollgruppen hadde en stabil rate på 76 ml/min/1,73 m². Bruk av natriumfosfat bør derfor unngås hos eldre.

Langtidsoverlevelse hos for tidlig fødte barn

For tidlig fødte har høyere dødelighet.

Det viser en norsk befolkningsbasert longitudinell studie publisert i JAMA (2008; 299: 1429–36).

Studien omfattet 1,1 million fødsler i årene 1967–88, og barna ble fulgt frem til 2002. De som var født for tidlig (etter 22–32 uker), hadde høyere risiko for død frem til fem års alder enn barn født nær termin (37–42 uker). Det var 53 % dødfødte ved fødsel etter 22–27 uker.

For kvinner som selv var for tidlig født, var det også økt risiko for å føde for tidlig.

Nytt om menneskets genetiske mangfold og slektskap

Bestemmelse av DNA-sekvensvariasjoner har gitt økt innsikt i menneskets genetiske mangfold og støtter opp om antakelsen at de fleste folkegrupper er etterkommere av en liten gruppe individer utvandret fra det østlige Afrika. Disse studiene omfatter imidlertid kun en liten del av genomet og/eller en begrenset studiepopulasjon og gir ikke noe fullstendig bilde. Nå har forskere fra USA og Frankrike utført studier på «the Human Genome Diversity Panel», som er fritt tilgjengelig (Science 2008; 319: 1100–4).

938 ikke-beslektede individer fra 51 populasjoner ble analysert for 650 000 vanlige enkelt nukleotidpolymorfismer. Resultatene avslører ukjente detaljer om europeiske subpopulasjoner som bekrefter at menneskene dannet en sekvensiell kjede av kolonier da de utvandret fra Afrika. Den nye kunnskapen er viktig for å kunne studere sykdomsprosesser i de ulike populasjonene.

Overvekt gir økt kreftrisiko

Økt kroppsmasseindeks er assosiert med høyere risiko for mange typer kreft, men for enkelte krefttyper varierer sammenhengen med kjønn og etnisitet.

Forskerne studerte sammenhengen mellom kroppsmasseindeks (BMI) og insidensen av 20 krefttyper (1). Metaanalysen var basert på 141 artikler og 282 000 krefttilfeller. Kun prospektive studier ble inkludert.

Enhver økning i kroppsmasseindeks på fem enheter var hos menn sterkt assosiert med adenokarsinom i oesophagus og kreft i thyreoidea, tykktarm og nyre (risikoratio > 1,2). En tilsvarende BMI-økning hos kvinner var sterkt assosiert med adenokarsinom i oesophagus, endometriekreft og kreft i galleblære og nyre. Svakere, men signifikante, sammenhenger ble funnet for en rekke andre krefttyper. Assosiasjonen mellom kroppsmasseindeks og tykktarmskreft var sterkere for menn enn for kvinner. Resultatene var konsistente på tvers av populasjoner. Økt kroppsmasse beskyttet imidlertid mot premenopausal brystkreft hos nordamerikanske, europeiske og australske kvinner, mens motsatt effekt ble observert hos østasiatiske kvinner.

– Denne studien ser ut til å være av god kvalitet. Det er forholdsvis få metaanalyser på temaet som kun inkluderer prospektive

Man bør undersøke hvordan reduksjon i kroppsmasse innvirker på kreftrisikoen. Illustrasjonsfoto © Paul Eekhoff/Masterfile/SCANPIX

kreftinsidensstudier, sier forsker Anders Engeland ved Nasjonalt folkehelseinstitutt.

– Resultatene preges av noen større norske studier der vi har hatt begrenset mulighet til å ta hensyn til mulige forstyrrende faktorer. Metaanalysen viser imidlertid at studier der man justerer for mange slike faktorer, ikke har annerledes resultater. Videre forskning bør kartlegge effekten av BMI-reduksjon på kreftrisikoen, sier Engeland.

Siri Lunde

sirilunde9@hotmail.com
Molde

Litteratur

1. Renehan AG, Tyson M, Egger M et al. Body-mass index and incidence of cancer: a systematic review and meta-analysis of prospective observational studies. Lancet 2008; 371: 569–78.

Kan hemming av stressrespons redusere alkoholavhengighet?

Farmakologisk blokkering av stress-signalerer førte til redusert trang til alkohol hos tørrlagte alkoholikere.

Stress er en risikofaktor for tilbakefall ved alkoholisme, og i dyremodeller er omfatende alkoholforbruk forbundet med økt stresssensitivitet. Forskere har nå studert hvordan hemming av stressrelatert nevronal signalering påvirker trangen til alkohol både i en dyremodell og hos personer med alkoholproblemer (1).

Mus som manglet genet for nevrokinin 1-reseptor (NK1R), en mediator for hjernens stressrespons, hadde et lavere frivillig alkoholforbruk enn vanlige mus. Den kliniske relevansen av disse resultatene ble fulgt opp i en randomisert, kontrollert studie med 50 nylig tørrlagte alkoholikere med uttalte angstsymptomer. Når de ble behandlet med NK1R-antagonist, førte dette til lavere alkoholsug, mer velvære og mindre kortisolrespons enn i placebogruppen.

– Studien knytter basal nevrobiologisk forskning til nye terapeutiske muligheter. Det viktige neste trinn blir å se om bruken av nevrokinin 1-reseptorantagonister også vil redusere tilbakefallsfrekvensen og alkoholinntaket, sier professor Jørg Mørland ved Nasjonalt folkehelseinstitutt.

– Skulle nevrokinin 1-reseptorantagonister vise seg å være lovende, må en rekke spørsmål besvares før man kan snakke om et nytt behandlingstilbud. Det gjelder blant annet hvor lenge stoffet må brukes, om det er bivirkninger som angst knyttet til langtidsbehandling, hvor lenge virkningen varer og om det er effekt hos alle med alkoholavhengighet, sier Mørland.

Trine B. Haugen

trine.b.haugen@hf.hio.no
Tidsskriftet

Litteratur

1. George DT, Gilman J, Hersh J et al. Neurokinin 1 receptor antagonism as a possible therapy for alcoholism. Science 2008; 319: 1536–9.